

fuzindl

Leto 45

Ravne na Koroškem, avgusta 2008

št. 8

SŽ-OPREMA RAVNE

Vse več lastnega znanja v projektih tehnološke opreme

V podjetju Oprema Ravne kljub poletju ni občutiti počitniške ležernosti, ampak prevladuje živahen delovni utrip, je povedal direktor Darko Jevšnikar. Trenutno poteka delo pri več velikih projektih. Posebnost projektov tehnološke opreme je, da zdaj v podjetju zanje tudi sami izdelajo elektro projekte, medtem ko so jih v preteklosti naročali pri zunanjih izvajalcih.

Aktivnemu trženju izdelkov v Opremi Ravne vseskozi posvečajo veliko pozornost, 23. septembra pa bodo kupce pnevmatskega programa ponovno povabili na t. i. hišni sejem.

Zaključna dela na liniji za krivljenje ušes vzmetnih listov

Robotizacija izdelovanja ušes na vzmetnih listih

V montaži imajo v Opremi Ravne robote in centrirne priprave, namenjene za manipulacijo na liniji za izdelovanje ušes na vzmetnih listih. Naročnik je belgijsko podjetje. Celoten proces programiranja robotov je razvit v Opremi Ravne.

Paletni transportni sistem za valjarno aluminija

Pri nemškem kupcu je že paletni transportni sistem za valjarno aluminija. To je prva tovrstna linija za transport kolotov aluminijeve pločevine oziroma folije, narejena v Opremi Ravne. Pa ne le to. »Gre za nadgradnjo sodelovanja z dolgoletnim poslovnim partnerjem, saj smo vso konstrukcijsko dokumentacijo izdelali v podjetju,« je poudaril direktor Darko Jevšnikar.

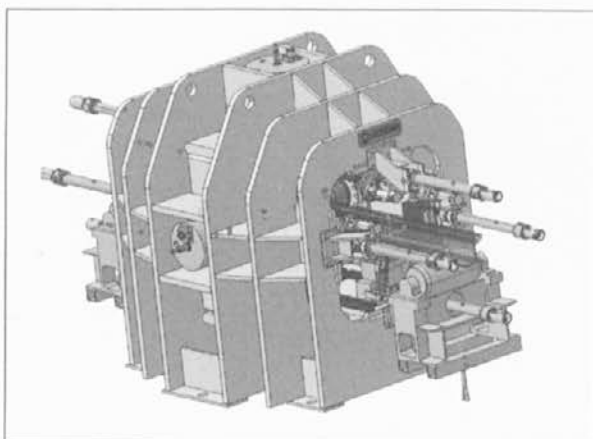

Foto: arhiv Opreme Ravne.

Sistem za transport aluminijevih zvitkov za nemško valjarno

Ravnalna stiskalnica

Stiskalnico za rotacijsko ravnanje tračnic je avstrijski kupec dobil že konec leta, preostalo opremo pa še letos v začetku poletja.

Skica: arhiv Opreme Ravne.

Skica stroja za ravnanje tračnic

Linija za valjanje

S francoskim proizvajalcem vzmeti je podjetje februarja letos sklenilo pogodbo o dobavi celotne linije za valjanje. Linijo sestavljajo: stroj za valjanje vzmetnih listov, stroj za prebijanje središčnih lukenj na listih, stiskalnice za obdelovanje koncev vzmetnih listov ter različni manipulatorji za posluževanje celotne linije.

»Projekt je zaradi konstrukcije in tudi izdelave zelo zahteven in obsežen, dobavni rok pa kratek, saj moramo celotno linijo postaviti in dati v obratovanje v Franciji že januarja 2009,« je pojasnil direktor.

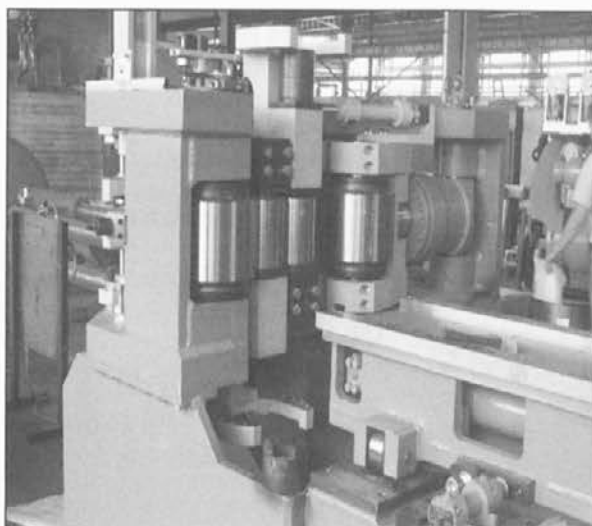

Foto: arhiv Opreme Ravne.

Del linije za valjanje in obdelavo vzmetnih listov

Prototip novega vrtnalnega kladiva MFD 80

Zaključuje se tudi izdelava prototipa novega vrtnalnega kladiva MFD 80, ki sicer poteka v sodelovanju z avstralskim partnerjem.

Cilj je razviti lažje in učinkovito vrtnalno kladivo, ki povzroča manj hrupa (ima boljšo protihrupno zaščito) in je prijaznejše tudi za uporabnika (antivibracijski ročaj). »Pri razvoju smo upoštevali tudi izmenljivost večine delov s kladivom MFD 90, kar za kupca pomeni lažje vzdrževanje, za proizvodnjo pa poenotenje serij,« je prednosti novega izdelka opisal direktor Jevšnikar, ki po končanju prototipov napoveduje testiranja, morebitne spremembe in proizvodnjo prve serije. Z izpopolnjenimi vrtnalnimi kladivi nameravajo v Opremi Ravne osvojiti tudi nove trge.

Za armenskega kupca pa že izdelujejo pnevmatska kladiva, ki jih bodo dobavili v tretjem četrtletju, potem ko so v začetku leta že odpremili prvo pošiljko dokaj velikega naročila.

A. Č.

POGOVOR Z DIREKTORJEM DUŠANOM STRMČNIKOM

Prisilna poravnava nad Stroji potrjena

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Direktor Dušan Strmčnik:
 »Za prihodnost se nam v Strojih ni treba bati, spremeniti pa moramo odnos do dela.«

Na Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu je bil 30. julija narok za prisilno poravnavo nad podjetjem Stroji. Upniki so jo potrdili s prepričljivo večino glasov. O podrobnostih naroka in izglasovane prisilne poravnave ter o tem, kaj to pomeni za podjetje, sem se pogovarjala z direktorjem Dušanom Strmčnikom.

»Kako je potekal narok za prisilno poravnavo?«

»Prisotnih je bilo deset večjih upnikov, drugi pa so glasovnice poslali po pošti. Nad njihovim odzivom sem bil, glede na počitniški čas, zelo pozitivno presenečen. Od 160 upnikov, ki so prijaviili terjatve, smo dobili okoli sto glasovnic, od katerih je desetina nasprotovala prisilni poravnavi. Vse preostale glasovnice so bile za prisilno poravnavo. Izglasovalo jo je več kot 79 odstotkov glasov upnikov, pri čemer naj poudarim, da je vrednost glasov odvisna od višine terjatve.«

»Prisilna poravnava je potrjena, če se z njo strinja 60 odstotkov glasov. V primeru Strojev je dobila visoko podporo upnikov; čemu to pripisujete?«

»V podjetju smo bili zadovoljni s podporo upnikov. To je vsekakor odraz naših stikov z večino dobaviteljev. Z njimi smo se pogovorili in jim razložili naše strategije in opisovali spremembe, ki so po mojem mnenju dovolj velike, da lahko govorimo o Strojih kot o novi družbi.

Najpomembnejši spremembi, ki sta že znani, saj sta se zgodili že pred narokom, sta: stoo odstotna sprememba lastništva in v kadrovskem prestrukturiranju zamenjava najožjega vodstva. Nov je direktor družbe, pri nekaterih funkcijah, ki so v podjetju prešibke - pri tem mislim predvsem na organizacijo prodaje, nabave, finance in optimiranje proizvodnje -, pa nam pomaga ekipa strokovnjakov iz ljubljanskega Litostroja.«

»V prisilno poravnavo je bilo prijavljenih za okoli 10 milijonov evrov terjatev, upniki jih bodo prejeli štiri milijone. Po kakšnem ključu?«

»Upnikom, ki svojih terjatev niso imeli zavarovanih s katerim od finančnih instrumentov, bomo izplačali 20 odstotkov dolga, in sicer najpozneje v letu dni po pravnomočnosti sklepa o prisilni poravnavi. Sklep je bil pravnomočen osmi dan po naroku, torej 7. avgusta.

Če bomo v prihodnje poslovali tako, da bomo ustvarili presežek denarnih sredstev, bomo dobaviteljem, tudi tistim, ki niso poslali glasovnice, poplačali svojo obveznost iz prisilne poravnave. V nasprotnem primeru bo potrebna dokapitalizacija 'matere'.

Banke, ki so svoje terjatve zaščitile s finančnimi instrumenti, pa so upravičene do njihovega vračila v celoti, in sicer najpozneje v petih letih.«

»Ali je imelo podjetje obveznosti tudi do zaposlenih?«

»Podjetje delavcem ni nikoli nič dolgovalo, edino, kar nam ni uspelo doslej, je izplačilo drugega dela regresa za letos. Če bomo izpeljali še nekaj projektov, bo izplačan ob plači avgusta.«

»Prestrukturiranje v podjetju se je v preteklih mesecih že začelo, kaj bo še sledilo?«

»V skladu z načrtom finančne reorganizacije imamo za izvedbo preostalih ukrepov prestrukturiranja še šest mesecev časa. Predvidoma bomo odpustili še okoli deset režijskih delavcev, vendar se bomo z vsakim posameznikom dogovarjali o morebitnem nadaljnjem sodelovanju, a na drugem področju, kot je bilo do sedaj. Načrtujemo tudi 25 t. i. notranjih prerazporeditev, ki bodo omogočale izvajanje nove organizacije.«

»Podjetje se na eni strani torej sooča s presežki v t. i. režiji in odhodi proizvodnih delavcev na drugi strani.

Kako rešujete ta problem?«

»V zadnjih mesecih nas je zapustilo 13 sodelavcev, od tega 10 proizvodnih, zelo izkušenih. Odliv se je sicer zdaj zaustavil, a pri 70 zaposlenih v proizvodnji je to ogromna številka.

V podjetju, kjer zdaj dela okoli 120 zaposlenih, imamo enake težave kot večina slovenskih podjetij: težko najdemo ustrezne domače kadre. Zato smo v proizvodnji zaposlili kar precej tujih delavcev, Srbov. Pri nas jih dela okoli 25, kar je okrog 20 odstotkov vseh sodelavcev ali skoraj 40 odstotkov zaposlenih v proizvodnji.

Medtem ko smo uspeli zelo hitro organizirati triizmensko delo na strojih, tudi v montaži po potrebi delajo v dveh izmenah. Zaradi odhoda zelo izkušenih sodelavcev so preostali močno obremenjeni, predvsem z montažo in s servisi na terenu. Naš cilj je, da čim prej izučimo dodatne sodelavce, ki bodo razbremenili monterje.

Podjetje je vseskozi skrbelo tudi za štipendiranje. Imamo pet štipendistov, pravkar pa se dogovarjamo, da se nam pridruži naš štipendist, ki je končal študij strojništva.«

»Je vzdušje v podjetju po končani negotovosti, ali bo prisilna poravnava potrjena ali pa se bo s stečajem začel uresničevati črni scenarij, zdaj drugačno?«

»Mislim, da je vzdušje med zaposlenimi zdaj bolj pozitivno. Trudim se, da so obveščeni o dogajanju, zato sem sklical zbor delavcev že prvi dan po naroku. Zdaj imamo leto dni časa, da družbo resnično saniramo. Mislim, da se večina že zaveda, da je sanacija odvisna od nas samih, da jo moramo s primerno organizacijo tudi izpeljati.«

»Zaradi negotovosti glede prihodnosti so bili do Strojov zadržani tudi dobavitelji in potencialni naročniki. Bodo posli zdaj lažje stekli?«

»Pomemben signal zame, prepričan pa sem, da tudi za zaposlene, je bil, - da smo poleg servisov in storitev obdelave večjih izdelkov za trg, s katerimi smo 'preživeli' zadnja dva meseca in tudi finančno vzdrževali tak tempo, ki nam je omogočil zaključevati projekte, - da smo pridobili naročila za dve novi stiskalnici, v kar je veliko ljudi iz okolice in tudi naših sodelavcev dvomilo. To dokazuje, da je naš cilj ostati proizvajalec preoblikovalnih linij.

Dobili smo namreč naročila družbe Riko (za ruski trg) in slovenske družbe Lama Dekani. Čeprav še urejamo dokumentacijo, v postopku prisilne poravnave je namreč bančne garancije težje pridobiti, smo že

začeli s proizvodnjo. Stiskalnici moramo dobaviti do konca leta.

Sicer pa imamo ogromno ponudb, iz nerealizacije le-teh pa je očitno, da so vsi čakali na izid naroka. Proizvodne zmogljivosti nam omogočajo, da bi lahko hkrati izdelovali še eno stiskalnico.«

»Proizvodnja stiskalnic ne more potekati brez razvoja, torej zaradi centralizacije poslovnih funkcij ni ogrožen?«

»Razvojno funkcijo želimo v podjetju vsekakor obdržati. Vprašanje je le, kako močna bo. Zdaj jo želimo izboljšati še z nakupom bolj sodobne programske opreme.

Ob tem naj omenim še, da smo vpeljali tudi nov informacijski sistem Largo družbe Perfect, ki smo ga zadnje leto uvajali z velikimi težavami, tudi zaradi neznanja. Zdaj bo s timskim delom in s podporo 'matere' zaživel, naš cilj pa je, da z njim zajamemo ves informacijski tok v podjetju.«

»Kaj bi še želeli sporočiti zaposlenim in tudi okolju?«

»S skupnimi močmi in v sodelovanju z Litostrojem smo ugotovili, da smo strokovno dovolj močni, kar zadeva našo proizvodnjo, predvsem mehansko obdelavo in razvoj, tako da se nam za prihodnost ni treba bati. Spremeniti moramo le odnos in sprejeti odgovornost za svoje delo.

V šestih mesecih, odkar vodim podjetje, sem spoznal sposobnosti in zmožnosti sodelavcev, tako da bom lahko zdaj izvedel kadrovske prestrukturiranje do konca.

Ugotavljam tudi, da sem pričakoval veliko večje težave, zdaj pa vse poteka lažje, kot sem si predstavljal.«

A. Č.

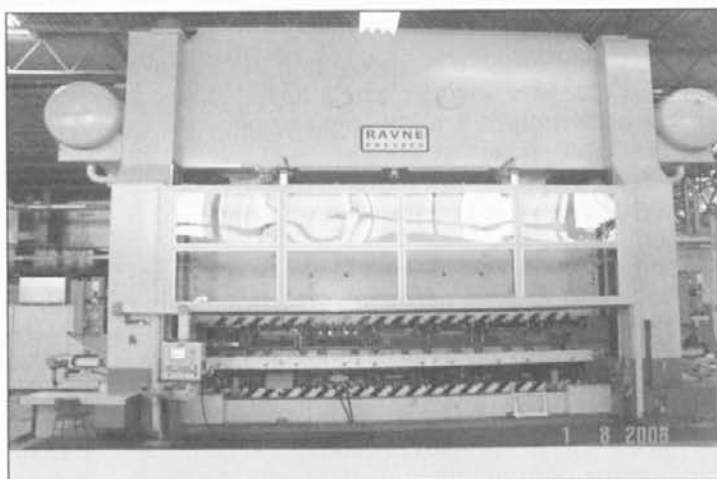

Foto: arhiv podjetja Stroj.

Nazadnje so v Strojih izdelali stiskalnico za Gorenje iz Velenja. Posebnost pri tem projektu je bila, da so stiskalnico odpremili v »surovi« obliki in jo v celoti montirali šele pri kupcu ter tako prihranili nekaj časa. Vzrok za tako odločitev je bilo nujno naročilo 200 štedilnikov, ki so jih morali v Gorenje izdelati in odpremiti še pred dopusti.

PETROL ENERGETIKA

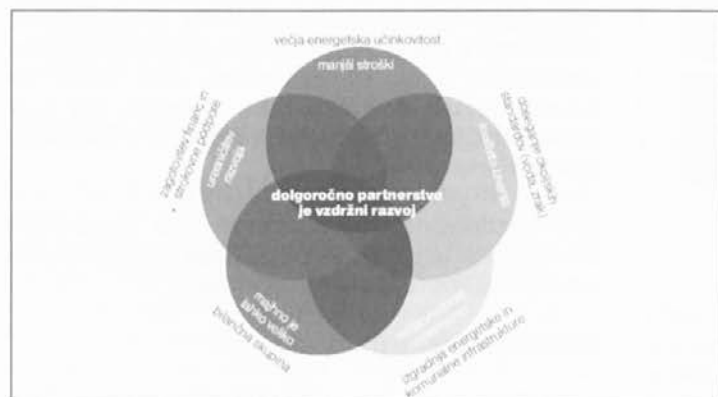
Celovita energetska oskrba v industriji in široki potrošnji

Petrol Energetika, d. o. o., je z razvojem jeklarske industrije v Sloveniji dolgoročno poslovno povezana. Podjetje, v katerega sta danes združeni nekdanji jeklarski Energetiki Ravne in Štore, ima sedež na Ravnah na Koroškem in raste ter se razvija v smeri regijskega koordinatorja v energetske oskrbi z različnimi vrstami energije in storitev.

Rast v smeri regijskega koordinatorja v energetske oskrbi

V slovenskem prostoru prevzemamo vidno in aktivno vlogo pri oskrbi odjemalcev v energetske intenzivnih panogah ter pri oskrbi odjemalcev v geografsko povezanih lokalnih skupnostih. Na zaokroženih gospodarskih območjih Ravne in Štore nastopamo kot sistemski operater vseh distribucijskih omrežij in oskrbujemo približno 80 družb. Hkrati izvajamo gospodarsko javno službo sistema operaterja distribucijskih omrežij zemeljskega plina in toplotne energije v občinah Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica in Dravograd. S pridobljenima koncesijama na ZGO-ju Ravne (za dobavo in distribucijo pitne vode ter zbiranja, odvajanja in čiščenja odpadnih voda) pa vstopamo tudi na področje celovitega upravljanja z vodami.

Svojim obstoječim in novim odjemalcem ponujamo možnost konkurenčne oskrbe z električno energijo, zemeljskim plinom in drugimi energetske mediji. Poleg proizvodnje in distribucije energetske medijev trgujemo z energenti, izvajamo naložbe s področja industrijske in komunalne energetike, izvajamo projekte in tehnično svetovanje za povečanje energetske učinkovitosti in tako svojim odjemalcem zagotavljamo celovitost v oskrbi z energetske in okoljske storitvami. Poslovni model celovitega upravljanja z energijo in s storitvami smo med vsemi energetske podjetji v državi do danes edini uspešno implementirali v prakso.

Celovita energetska in okoljska rešitev občin

Foto: arhiv Petrola Energetike.

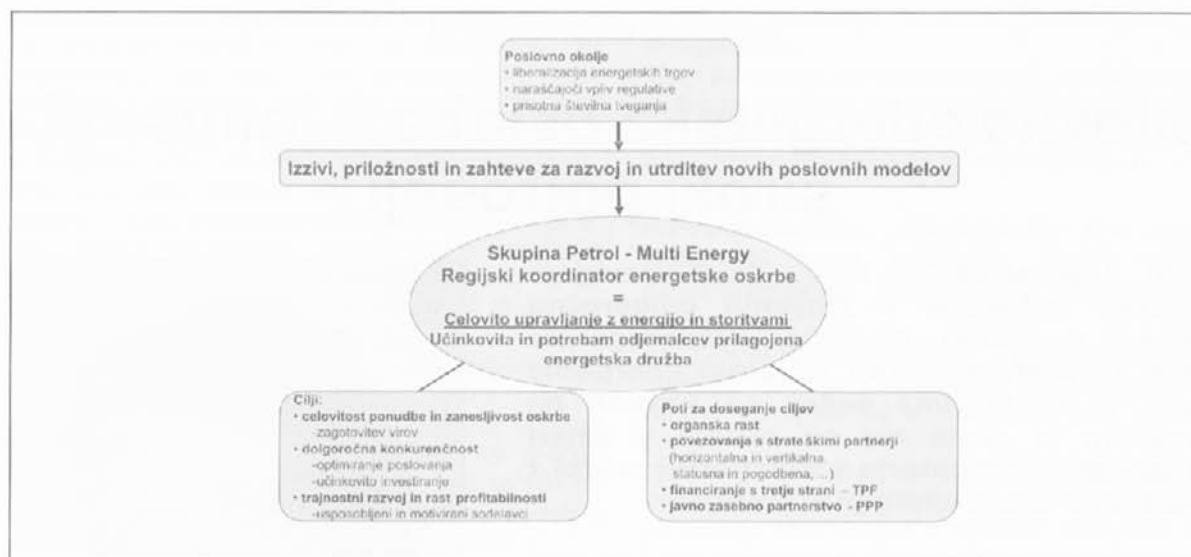
Direktorica Petrola Energetike Mojca Kert Kos: »Konkurenčna prednost Petrolove energetske dejavnosti temelji na celovitem upravljanju z energijo in okoljem. Z usposobljenimi in motiviranimi sodelavci sledimo zahtevam in potrebam naših odjemalcev v smeri trajnostnega razvoja energetske infrastrukture in zagotavljanja zanesljive oskrbe.«

Petrol Energetika uspešno raste v smeri regijskega koordinatorja in ponudnika celovite energetske oskrbe v javnem sektorju, industriji, na gospodarsko zaokroženih območjih in geografsko povezanih območjih ter v novih poslovnih conah.

Med glavne konkurenčne prednosti, ki so prioriteta našega razvoja, vključujemo trajno sinergijo med javnimi in zasebnimi naložbami na področju komunalne in energetske infrastrukture, podporo pogodbenem financiranju in upravljanju z odjemom energije na strani porabe.

Energetska in okoljska dejavnost

Med pomembne dejavnosti skupine Petrol sodijo tudi projekti s področja varovanja okolja, saj so le-ti tesno

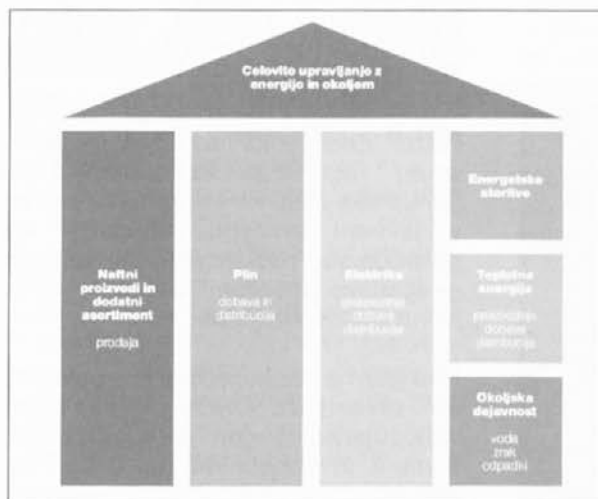

Celovita energetska oskrba gospodarsko zaokroženih območij in poslovnih con

povezani z energetske dejavnostjo. Strateška usmeritev skupine je opravljanje gospodarskih javnih služb čiščenja, zbiranja in odvajanja odpadnih voda ter oskrba s pitno vodo, ki se na podlagi dolgoročnih koncesijskih pogodb trenutno izvajajo v Mestni občini Murska Sobota, Občini Mežica in Občini Ravne na Koroškem. To področje je priložnost za krepitev in širitev naših obstoječih energetskih in okoljskih dejavnosti.

Uspešno v minulem letu

Leta 2007 smo v Petrolu Energetiki ustvarili 43,55 milijona EUR čistih prihodkov od prodaje in 1,43 milijona EUR čistega poslovnega izida.

Petrolovi poslovni stebri

Omenjeni rezultati nas opredeljujejo kot peto najuspešnejše podjetje v Koroški regiji in so dokaz, da v Petrolu Energetiki razvijamo uspešne modele poslovanja, pri čemer pozornost usmerjamo v zadovoljstvo odjemalcev, učinkovito rabo energije in uravnotežen razvoj

energetskih in okoljskih storitev. V načrtu poslovanja za leto 2008 predvidevamo 67,3 milijona EUR prihodkov od prodaje, kar izkazuje našo pospešeno rast.

Poslovni načrti

Letos načrtujemo rast prihodkov, povezano predvsem s povečanim trgovanjem z zemeljskim plinom. Povečala se bodo tudi sredstva, namenjena vlaganju v obnovo in razvoj energetske infrastrukture, kar je predpogoj za delovanje energetskega trga. Največ bomo investirali na področjih gospodarsko zaokroženih območij za potrebe celovite in zanesljive energetske oskrbe industrijskih odjemalcev in tudi v komunalno energetske infrastrukture v lokalnih skupnostih za potrebe izvajanja gospodarskih javnih služb. S pridobitvijo novih koncesij v geografsko povezanih občinah načrtujemo širitev dejavnosti na področju distribucije zemeljskega plina. Dejavnost celovite oskrbe industrijskih odjemalcev bomo razširili tudi na vsaj eno od preostalih zaokroženih gospodarskih območij v državi. Trajno si bomo še naprej prizadevali krepiti svojo vlogo v razvoju regijskega koordinatorskega centra oskrbe z energijo in s storitvami s poudarkom na sodelovanju z javnim sektorjem, kjer so potenciali tudi tako za povečanje učinkovitosti rabe energije kot tudi konkurenčnosti naložbene politike in izvajanja storitev precejšnji.

Javno-zasebno partnerstvo na področju energetskih in okoljskih dejavnosti izvajamo tako na državni kot tudi na občinski ravni.

Okolju prijazno podjetje

V Petrolu Energetiki si že vrsto let prizadevamo poslovati okolju prijazno. Leta 2007 smo pridobili okoljsko nagrado za srednja podjetja, ki so jo

POROČILA

Kadrovska gibanja v juniju

DRUŽBA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH 30. 6. 2008
PETROL ENERGETIKA	134
RAVNE	95
ŠTORE	39
TRANSKOR	45
T.K. RAVNE	2
KOROŠKI GASILSKI ZAVOD	14
SLOREST	28
SISTEMSKATEHNIKA	257
SISTEMSKATEHNIKA ARMAS	17
STROJI	118
ÅKERS VALJI RAVNE	90
SŽ-OPREMARAVNE	138

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

V Sistemski tehniki so zaposlili po enega novega sodelavca za nedoločen in določen čas, v SŽ-Opremi Ravne pa enega novega sodelavca za določen čas. V Åkers Valjih Ravne imajo novega sodelavca za nedoločen čas. V drugih družbah ni bilo sprememb.

Prekinitve delovnega razmerja

V Strojih so zabeležili pet sporazumnih prekinitvev pogodb o zaposlitvi, v SŽ-Opremi Ravne pa tri odhode zaradi enakega razloga, iz Sistemske tehnike poročajo o eni redni odpovedi pogodbe o zaposlitvi invalidu.

Pripis: Objavljamo podatke le za družbe, ki še naročajo Informativni fužinar.

Po podatkih kadrovskega oddelka podjetij povzela A. Č.

Intervencije PGE Koroškega gasilskega zavoda v juliju

Na ZGO-ju: 2. 7. 2008 so poklicni gasilci črpali vodo v valjarni Metala Ravne, 3. 7. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v Styrii Vzmeteh, 9. 7. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu obolelega delavca Termomehanike, 9. 7. 2008 so gasili požar na transformatorju v Petrolu Energetiki, 12. 7. 2008 so črpali podtalno vodo v valjarni Metala Ravne, 12. in 13. 7. 2008 so po vklopu javljalnika požara pregledali poslovne prostore Metala Ravne, 14. 7. 2008 so gasili požar v Sistemski tehniki, 14. 7. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v Strojih, 22. 7. 2008 so po vklopu

javljalnika za požar pregledali kovačnico Metala Ravne, 24. 7. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu obolelega delavca valjarne Metala Ravne, 25. 7. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v jeklarni Metala Ravne, 25. 7. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v Styrii Vzmeteh, 23. 7. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu obolelega delavca kovačnice Metala Ravne, 28. 7. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v jeklarni Metala Ravne, 31. 7. 2008 so sodelovali pri delovni nesreči v valjarni Metala Ravne.

Druga pomoč in intervencije: 2. 7. 2008 pri požaru v industrijskem obratu v Dobji vasi, 6. 7. 2008 pri prometni nesreči v Pamečah, 15. 7. 2008 pri prometni nesreči v Mežici, 20. 7. 2008 so gasilci skupaj s prostovoljnimi društvi gasili požar na Lokovici, 27. 7. 2008 so skupaj s prostovoljnimi društvi gasili požar na Preškem vrhu.

Direktor: Roman Lupuh, dipl. org.-men.

DRUŽENJE ZAPOSLENIH V PROSTEM ČASU

Piknik sodelavcev Strojov

Vodstvo družbe Stroj, d. o. o., je tudi letos omogočilo tradicionalni piknik za zaposlene. Za brezskrbno organizacijo je poskrbela sindikalna podružnica Skei. Piknik smo imeli v petek, 13. junija, na za to urejenem prostoru športnega zavoda. Vreme nam ni bilo naklonjeno, a razpoloženje je bilo kljub temu zelo dobro. Udeleženci se zahvaljujejo vodstvu družbe.

Sindikalna podružnica Stroj, d. o. o.
Valentin Česnik

Foto: arhiv sindikalne podružnice Stroj.

Čakajoč na okusno malico z žara

Informativni fužinar, št. 8, avgust 2008. Glasilo družbe, nastalih iz Železarnice Ravne. ISSN: C5000572.
Založnik: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem.
Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, lektor Miran Kodrin, prof. Tel.: (02) 870 6441. Faks: (02) 82 23 013. Elektronski naslov: Andreja.Cibron@metalravne.com.
Prelom in tisk: ZIP center, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem. Naklada: 900 izvodov.
Objavljenih prispevkov ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

NOVI TISKI: ZBORNİK ZNANSTVENIH IN STROKOVNIH ČLANKOV

Etnologija in regije: Koroška

V Knjižnici Glasnika Slovenskega etnološkega društva je kot 40. publikacija konec leta 2007 izšel zbornik Etnologija in regije: Koroška. V njem je objavljenih 16 referatov 15 avtorjev in avtoric, predstavljenih na 2. posvetu na temo etnologija in regije, ki sta ga konec oktobra 2006 pripravila Koroški pokrajinski muzej in Slovensko etnološko društvo (SED).

»Posvet na Koroškem je torej nadaljevanje začetege in kaže na nove smernice, ki si jih je načrtalo Slovensko etnološko društvo po vstopu v novo tisočletje. To so smernice, ki govorijo v prid aktualizaciji društvenega dela in spodbujajo kolege in kolegice na terenu - v posameznih regijah k aktivnemu sooblikovanju novih regionalnih meja. Kakšna je ta vloga, kako pomembna so etnološka spoznanja za postavitev meja med prebivalstvom določenega območja, koliko smo z našimi spoznanji dolžni ozavestiti druge stroke, ki se ukvarjajo z regionalno politiko na Slovenskem, kakšne so kulturno-zgodovinske vsebine novih regij, katere so specifične prihodnjih novih regij, ki se kažejo v vsakdanjem načinu tamkajšnjih ljudi - vse to in še mnogo več so vprašanja, ki ne morejo ostati brez odgovorov etnologov in etnologinj,« so misli nekdanje predsednice SED dr. Brede Čebulj Sajko.

Kot sta v uvodu zapisali urednici mag. Karla Oder in Anja Serec Hodžar, ohranjena industrijska dediščina pripoveduje zgodbe o načinu dela in življenja rudarjev in železarjev; ohranjena kulturna dediščina v javni in zasebni lasti ter številne zbirke zbirateljev pa potrjujejo

pozitiven odnos do dediščine na Koroškem in hkrati predstavljajo dobro osnovo kulturnemu turizmu, prav tako pa oblikovanje različnih poti in cest postaja zanimiva in atraktivna oblika povezovanja materialne in nematerialne kulturne dediščine s kulinarčno in popotniško ponudbo.

V dvestostranskem zborniku del avtorjev, ki se z omenjeno tematiko ukvarjajo profesionalno ali ljubiteljsko, so npr. prispevki o Koroški (Ivan Plevnik: Razvojne prioritete Koroške razvojne regije v novem regionalnem razvojnem planu 2007 - 2013; Marija Lah: Koroška - barvitost dolin), zasebnih zbirkah (Brigita Rajšter: Etnološke zasebne zbirke na Koroškem), kulturni dediščini in turizmu (Tadej Pungartnik: Pomen rudarske dediščine v turistični ponudbi; Brigita Rajšter: Cesta mošta kot turistični produkt) in kulturni dediščini kot identiteti regije (Karla Oder: Kulturna dediščina Koroške - njen pomen za regijo) idr.

Izid zbornika so podprli Ministrstvo za kulturo RS, Občina Ravne na Koroškem in Občina Črna na Koroškem.

Urednici Anja Serec Hodžar in Karla Oder med predstavitvijo zbornika 23. aprila v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah na Koroškem

Foto: Andreja Čibron-Kodrin.

KRONIKA, ČASOPIS ZA SLOVENSKO KRAJEVNO ZGODOVINO

Iz zgodovine Koroške

56. številka Časopisa za slovensko krajevno zgodovino, ki jo izdaja Zveza zgodovinskih društev Slovenije, prinaša 17 člankov koroških in drugih avtorjev - nekateri so iz profesionalnih raziskovalnih institucij, drugi pa so pedagogi in ljubiteljski zgodovinarji raziskovalci - in naj bi po mnenju izdajatelja zmanjšali še nekaj belih lis v poznavanju zgodovine naše Koroške.

Kot ugotavlja dr. Katarina Keber, po rodu Korošica, zdaj pa zaposlena na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa ZRC SAZU, je prisotnost Koroške v slovenskem zgodovinopisju redka in bolj naključna kot sistematična, med antičnim obdobjem oziroma zgodnjim srednjim vekom na eni strani ter obdobjem med obema svetovnjima vojnima in NOB-jem na drugi strani, z nekaj izjemami, ni resnih zgodovinskih raziskav.

Ta manko zdaj odpravlja tematska številka Kronike, posvečena današnji slovenski Koroški, predvsem njeni starejši zgodovini, nekako do leta 1918. Obravnavana tematika, ki se začneja z zgodovinsko-geografskim orisom Koroške (Štefan Keber), je raznolika. Študije segajo od srednjeveške gospodarske zgodovine na primeru gospostva Pliberk (dr. Matjaž Bizjak), začetkov mesta Slovenj Gradec (dr. Miha Kosi),

umetnostnozgodovinskih študij sakralne dediščine na primerih srednjeveškega slikarstva v koroških cerkvah (mag. Simona Javornik) in še posebej leških gotskih dvojčic (dr. Daša Pahor), arheoloških raziskav ravskega gradu (Saša Djura Jelenko), reformacije in protireformacije v Slovenj Gradcu (Marko Košan), vloge plemiške rodbine grofov Thurn-Valsassina na Koroškem (dr. Miha Preinfalk), razvoja prometa (dr. Eva Holz), šolstva (Alojz Pristavnik, Franček Lasbajer), zdravstva (dr. Katarina Keber) vse do analiz razvoja gospodarstva (dr. Jasna Fischer), še posebej industrializacije (Alojz Krivograd), ki je zlasti zaznamovala trg Guštanj v 19. stoletju (mag. Karla Oder). Kmečko življenje je prikazano na primeru kronike Poltnikove kmetije v prvi polovici 20. stoletja (mag. Ljuba Dornik Šubelj) in visokogorskih kmetij v Topli v 19. stoletju (mag. Alenka Kačičnik Gabrič).

Kot je povedala mag. Karla Oder, predsednica Zgodovinskega društva za Koroško, bo prihodnje leto izšlo društveno glasilo Koroški zbornik, ki bo prav tako napolnilo (po Kebrovi) »levi devžej slovenskega zgodovinopisja«.

A. Č.

Urednik Kronike dr. Miha Preinfalk in pobudnica tokratne tematske številke dr. Katarina Keber sta »koroško« številko predstavila 19. junija.

Foto: A. Č.

119. JEKLARSKI POHOD

Po strmi poti na Begunjščico

Na 119. pohod jeklarjev smo se odpravili zadnjo soboto v juniju, 28. 6. 2008. Ob 5. uri in 30 minut smo krenili z avtobusne postaje na Ravnah na Koroškem in se preko mejnega prehoda Holmec (brez carine in policije) odpeljali proti Ljubelju. Na avtobusu se nas je zbralo 37 udeležencev, dva pohodnika pa sta nas pričakala kar na Ljubelju. Iz celovške megle je rahlo rosilo, vendar smo slutili, da bo nad Ljubeljem posijalo sonce. Ob 8. uri smo prispeli na Ljubelj, kjer so nas prijatelji iz drugih koncev Slovenije že čakali. Pristrčno snidenje in primerno vreme za tak pohod sta bili dovolj za spodbuden začetek poti proti Begunjščici.

Organizacijo 119. pohoda so prevzeli vodniki iz Lesc (Žižne) in se potrudili, da nam prikažejo ta del Karavank v vsej njegovi lepoti. Izbrali so Begunjščico, pogorje v Karavankah vzhodno od Stola. Najvišji vrh je Veliki vrh, ki z višino 2060 m nudi lep razgled na osrednjo Slovenijo. Nekateri Begunjščico imenujejo tudi gora stoterih grap, saj je prepredena z njimi. Vrh je travnat in posut s planinskimi cvetjem - v tej idili se brezskrbno pasejo ovce, ki kot beli in temni oblaki bogatijo pokrajino.

Pot smo začeli na parkirišču pod smučiščem Zelenica. Šli smo mimo nekdanjega hotela. Pot se je sprva nekoliko vzpenjala, nato pa nas je pripeljala do sten pod Begunjščico. Kmalu smo prišli do znamenitega Bornovega tunela. Born je bil lastnik pašnikov pod Begunjščico in si je dal zgraditi do planšarije Preval bližnjico, katere pomemben del je tunel, ki ga zdaj s pridom uporabljamo predvsem planinci. Pot skozi tunel smo si olajšali s svetilkami, vseeno pa smo morali biti pri hoji pozorni zaradi nizkega stropa. Po prehodu tunela

smo se znašli v gozdu nad cesto na Ljubelj z lepim razgledom na mejni prehod in ostanke koncentracijskega taborišča.

Pot se je obrnila desno na jugovzhodna pobočja Begunjščice in se rahlo vzpenjala. Sem ter tja je prečila katero od grap, ki pa na tej strani niso več tako strme. Kmalu smo stopili iz gozda na planino Preval. To je idilična planšarija s planinsko kočjo, kjer ne manjka dobrot iz planšarske kuhinje. Lep razgled na Begunjščico nas je povsem prevzel in pol ure počitka je hitro minilo. Pogled na strmo pot, ki je bila pred nami, je marsikoga odvrnil od poti na vrh, pa kljub temu se nas je dokaj lepo število pogumno podalo na stezo v strmino, ki zahteva precej vztrajnosti, saj je bilo pred nami okoli 700 m višinske razlike strmega vzpona. Z nekaj vzpodbude in ob lepem pogledu na prehojeno pot nam je uspelo prilesti na greben Begunjščice. Megla, ki je zakrivala vrh, nas je tudi ščitila pred pekočim soncem in precej olajšala naporen vzpon. Na vrhu smo bili po dveh urah hoje. Sprehajanje po grebenu je zahtevalo kar nekaj volje, saj se glavni vrh noče takoj prikazati, in je skrit skorajda do zadnjega vzpona. A je zato toliko več zadovoljstva ob osvojitvi vrha. Razgled je motila megla, vendar so bili trenutki, ko se je odprl pogled na dolino pod nami z naselji vse do Jesenic.

Sledil je spust proti opevanemu Roblekovemu domu, kjer smo si privoščili daljši počitek. Dom je na idiličnem kraju z lepim pogledom proti Stolu in Vrtači, ki sta bila oba zakrita z grozečo sivino, medtem ko smo mi uživali na soncu. Kontrast bližine najvišjih vrhov Karavank in pod nami z gozdom pokritega sredogorja je tukaj zelo izrazil in vreden obiska. Sledil je še spust mimo planine Planinica proti Domu v Dragi. Tu nas je čakal avtobus in nas odpeljal proti Begunjam, kjer je bil tudi zaključek druženja.

Na tem izletu se nas je zbralo 145 udeležencev, in sicer: 39 z Raven na Koroškem, 61 z Jesenic, 5 iz Lesc, 37 iz Štor in 3 iz Tovila. Nekoliko manjša udeležba je bila zaradi počitniškega časa. Preden smo se razšli, so nas Jeseničani razveselili z napovedjo naslednjega izleta, ki bo zadnjo soboto v avgustu na Malo Mojstrovko.

Jože Apat

Foto: Jože Apat.

Planinska pot pelje skozi Bornov tunel.

Foto: Jože Apat.

Draga - po napornem vzponu se prileže počitek.

Na planini Planinica

Zmagoslavje na vrhu

Foto: Jože Apat.

Foto: Jože Apat.

REKREATIVNO KOLESARJENJE
SODELAVCEV

Åkersovi »Potepuhi« ponovno po Pohorju, že petič zapovrstjo

Tudi letošnja kolesarska sezona v Åkers Valjih Ravne se je začela z nekaj turami po bližnji okolici Raven na Koroškem, ki so bile predpriprava na tradicionalno turo Pohorje 2008. To leto je bilo jubilejno, 5. kolesarjenje.

Kot ponavadi je bilo tudi v soboto, 5. julija 2008, prečudovito sončno vreme za kolesarjenje, po petkovem dežju je bilo tudi ugodnih 20 stopinj Celzija. Zjutraj smo se zbrali ob 5.30 pred gasilskim domom na Ravnah na Koroškem, kjer smo na prikolico naložili kolesa in se odpeljali proti Pohorju - do zgornje postaje vzpenjače pri hotelu Bellvue, od koder se je začela naša avantura po pohorskih gozdovih. Pot nas je vodila mimo Ruške kočice, kjer je bil prvi postanek

za obvezno jutranjo kavico. Nadaljevali smo po markiranih gozdnih pešpoteh, na katerih smo srečevali dokaj veliko pohodnikov. Tako smo prikolesarili do slapa Šumnik, kjer sta nas že čakala Uroš in Simon s spremljevalnim vozilom »Patria«. Fanta sta poskrbela za osvežilne napitke in vitamine. Med tem postankom je naš najstarejši član Samo krstil Igorja in Roka, ki sta letos prvič kolesarila s Potepuhi. Nato je sledila vožnja na Klopni vrh in naprej do kočice na Pesku, kjer smo imeli zaslužen kosilo s krajšim postankom za regeneracijo. Nato pa s polnimi želodčki naprej, v klanec proti Rogli, sledila je vožnja po pešpoti do Črnega vrha, kjer je bil krajši skupni postanek z našima spremljevalcema. Končno le še nekaj kilometrov proti Grmovškovega domu in priprave na adrenalinski spust proti Slovenj Gradcu na Legen, kjer smo si privoščili malico in zaslužen pivo. Le še pogled na števec, ki je pokazal 70 prevoženih kilometrov ter čas 6 ur in 45 minut. Minil je še en lep dan v prijetnem druženju in brez nezdod. Izmučeni in zadovoljni smo si obljubili, da tradicija kolesarjenja po Pohorju ostane.

Naše poslanstvo, ki mu sledijo vse aktivnosti sekcije, je razvijanje športne kulture, saj se zavedamo, da le-ta pripomore tudi k dobrim delovnim rezultatom, zato se ob tej priložnosti zahvaljujemo našim prijateljem sodelavcem za pogostitve in prevoze koles ter direktorju Åkers Valjev Ravne Miranu Reberniku za donacijo Pohorje 2008.

Mladen Račnik

Foto: arhiv Potepuhov.

Pred začetkom kolesarjenja, na Bellvueju

Foto: arhiv Potepuhov.

Foto: arhiv Potepuhov.

Počitek na Črnem vrhu

Krst novega člana sekcije

Foto: arhiv Potepuhov.

DRŽAVNO PRVENSTVO NA RAVNAH NA KOROŠKEM

Olimpijski kros z gorskimi kolesi

Na zdaj že klasični progi nad ravnim športnim parkom so se gorske kolesarke in kolesarji 20. julija spopadli za naslove državnih prvakov v olimpijskem krosu. Prvenstvo je na Ravne privabilo nekaj manj kot 100 tekmovalcev iz 23 slovenskih klubov.

Ob 9. uri so se na 7,2 km dolgo progo podali dečki in deklice, med katerimi sta bila tudi člana Kolesarskega kluba Ravne **Luka Pušnik** in **Uroš Levar**, ki sta se hrabro spoprijela z razmočeno progo in dobro pripravljenimi tekmovalci ter dosegla odlični rezultat. Posebej Luka, ki je na koncu zasedel 2. mesto.

Ob 10.30 se je na, na nekaterih delih dodobra blatno, progo, ki je bila na tehnično zahtevnih spustih polna korenin, zagnala najmnogičnejša skupina: mladinci, mlajši mladinci in mladinke, dve skupini veteranov ter amaterji.

Med njimi seveda niso manjkali naši najobetavnejši tekmovalci: v mladinski kategoriji Vid Tancer ter v amaterski kategoriji Tit Kukovec, Jure Kovač Myint, Matej Korat, Grega Cehner, Primož Gams in Silvo Pšeničnik.

Med starejšimi mladinci se je bil pravi boj med 14. s svetovnega prvenstva, Blažem Žnidaršičem, in osmoljencem z istega prvenstva, **Vidom Tancerjem**. Kljub veliki tehnični napaki na kolesu (razpadla mu je pedalka) je Vid po odpravi težave zbral toliko volje in energije, da se je zavihtel do prvega naslova državnega prvaka v olimpijskem krosu. Nadvse zaslužen naslov, povračilo za naporene treninge in odrekanja. Enako velja za **Tita Kukovca** med amaterji, ki pa je do naslova (po 6 krogih oz. 27,6 km) prikolesaril na zelo prepričljiv in suveren način. Tudi drugi Korošci so pokazali veliko borbenost in željo pokazati se pred domačini v najboljši luči, in v veliki meri jim je to tudi uspelo. V kategoriji najstarejših kolesarjev je zmaga odšla v Kamnik. Pri veteranih je šlo tokrat odlično Gregorju Mikliču, ki je bil med tistimi, ki so šli na šest krogov dolgo dirko ob 10.30, drugi najhitrejši.

V tretji skupini s startom ob 13. uri, tokrat v kategoriji elite in mlajših članov, nismo pogrešali nobenega od najboljših slovenskih krosistov. Na tekmovanju se je vrnil aktualni državni prvak, Miha Šolar, vendar žal brez uspeha. Lenart Noč je moral zaradi bolečega padca odstopiti, zato pa je Matej Lovše pokazal visoko pripravljenost in povedel že v drugi polovici prvega kroga osem krogov (36,8 km) dolge dirke. Teden dni po zmagi na pokalni dirki v Hrastniku je tudi na Koroškem nato do cilja le še povečeval prednost pred zasledovalci. Pred drugouvrščenim Lukom Mezgecem, ki je postal novi prvak med mlajšimi člani, je do cilja ta prednost zrasla na skoraj sedem minut! Za veliko presenečenje je poskrbel **Robi Kordež**, ki je v elitni kategoriji zasedel odlično drugo mesto. Tudi **Blaž Podričnik** je pri mlajših članih pokazal veliko borbenosti, a mu je proga, ki je bila na posameznih mestih že močno obdelana, pobrala

preveč moči, da bi zasedel vidnejše mesto.

Med ženskami se je vse zadnjega kroga bil taktičen boj med aktualno svetovno prvakinjo do 23 let, Tanjo Žakelj, in našo predstavnico na olimpijskih igrah v Pekingu, Blažo Klemenčič. Slednji se je po dokaj prepričljivem vodstvu pripetil neljubi padec in ji je preprečil osvojiti naslov državne prvakinje. Tako sta naslov do 23 let osvojili Tanja Žakelj med članicami in Nina Homovec v kategoriji elite.

Po mnenju tekmovalcev, vodij ekip in predstavnikov Kolesarske zveze ter sodniške organizacije je organizacija državnega prvenstva ustrezala vsem kriterijem tekmovanj na najvišjem nivoju. Pri tem gre zahvala neumornim članom Kolesarskega kluba Ravne, ki so se več mesecev pripravljali na ta dogodek in s tem doprinesli še en kamenček k promociji Koroške.

Danilo Golob

Foto: Deevaj.

Robi Kordež v boju za drugo mesto v kategoriji elite

Foto: Danijel Tancer.

Vid Tancer (levo) in Tit Kukovec (desno) - državna prvaka (med mladinci in v kategoriji amaterji) v družbi predsednika Kolesarskega kluba Ravne Danila Goloba

Foto: Danijel Tancer.

Luka Pušnik je bil drugi med dečki.